

'Lobisti su često najsposobniji' - američki i hrvatski lobisti komentiraju prominentnu ulogu svojih kolega u novoj američkoj administraciji

Bojan Klima
Washington
03/02/2009

Predsjednik Barack Obama ovih se dana nalazi na svom prvom ozbiljnijem testu, na kojem dolazi do izražaja sraz između proklamiranih ideala i stvarnosti. Iako je najavio da u njegovoj administraciji neće biti mjesta za lobiste, predsjednik Obama je na nekoliko visokih položaja u vladi imenovao upravo – lobiste. Za komentar smo upitali dvojicu lobista, jednog iz Hrvatske, drugog iz Amerike.

David Wenhold, predsjednik Američke udruge lobista, kaže da je 'paradoksalno to što je Barack Obama u izbornoj kampanji obećao da u njegovoj administraciji neće biti mjesta za lobiste, a onda je u predsjedničkoj tranziciji uposlio čak 19 lobista'. 'Zamjenik ministra obrane, predstojnik ureda ministra financija... – sve su to bivši lobisti' – kaže Wenhold i dodaje:

"To su sve sposobni ljudi, ali je njihovo imenovanje protivno odredbi koju je sam predsjednik Obama objavio prvog dana svog mandata. Predsjednik je, naime, pooštrio pravila za upošljavanje lobista. Posebno je loše to što je sada zabranjeno da lobisti rade u vladi u područjima na kojima su stručni. Znači, vi ste recimo, kao lobist, stručnjak za školstvo ili financije, ali u državnoj upravi vam je zabranjeno da radite na tim područjima, ali možete biti namješteni u ministarstvu koje se bavi nekom drugom problematikom, na primjer prometom ili vanjskom politikom. To nema smisla. Cilj je da u vladi imate najbolje ljude, a to su u Washingtonu često – lobisti."

David Wenhold

No, tu se otvara problem sukoba interesa. Kako izbjeći da bivši lobist, koji je u prošlosti radio za neku privatnu firmu, toj firmi ne pogoduje sada, kada je visoki vladin dužnosnik? David Wenhold kaže da je lobiranje u Americi vrlo strogo regulirano – lobisti svaka dva mjeseca moraju prijaviti s kim su se poslovno sastajali, za koga točno rade, koliko zarađuju i kome doniraju novac.

Natko Vlahović

Nadzor nad američkim lobistima komentira Natko Vlahović, glavni tajnik Hrvatskog društva lobista: "Amerikanci su tu najdalje otišli. Kod njih su odnosi lobista i klijenata, te lobista i državne uprave, najdetaljnije regulirani. To je posljedica lobističkih skandala koji su se tamo dogodili u posljednje vrijeme. Amerika je međutim reagirala na te skandale, pooštavanjem pravila o lobiranju i mijenjanjem sistema."

Natko Vlahović kaže da je u Hrvatskoj sukob interesa u lobiranju najočitiiji u domeni javnih nabava te u natjecajima za izvođenje velikih infrastrukturnih projekata koje financira država. On tvrdi da će mogućnost sukoba interesa biti znatno sužena kada Hrvatska dobije zakon o lobiranju a s njim i službeni registar lobista: "Takav registar će omogućiti da svi koji lobiraju u Saboru, koji žele utjecati na njegove odluke, budu registrirani – da budu identificirani imenom i prezimenom, da su javno dostupne i druge informacije o njima... Da javnost može provjeriti tko su ti lobisti, čime će lobiranje postati transparentnije, a sukob interesa i korupcija postali rjeđi."

I David Wenhold i Natko Vlahović slažu se da je njihovu profesiju potrebno podrobno regulirati, među ostalim i zbog toga da se ispravi odveć negativna, iskrivljena javna predodžba o lobistima. 'Više od 95 posto lobista poštuje zakone' – rekao nam je David Wenhold, predsjednik Američke udruge lobista.